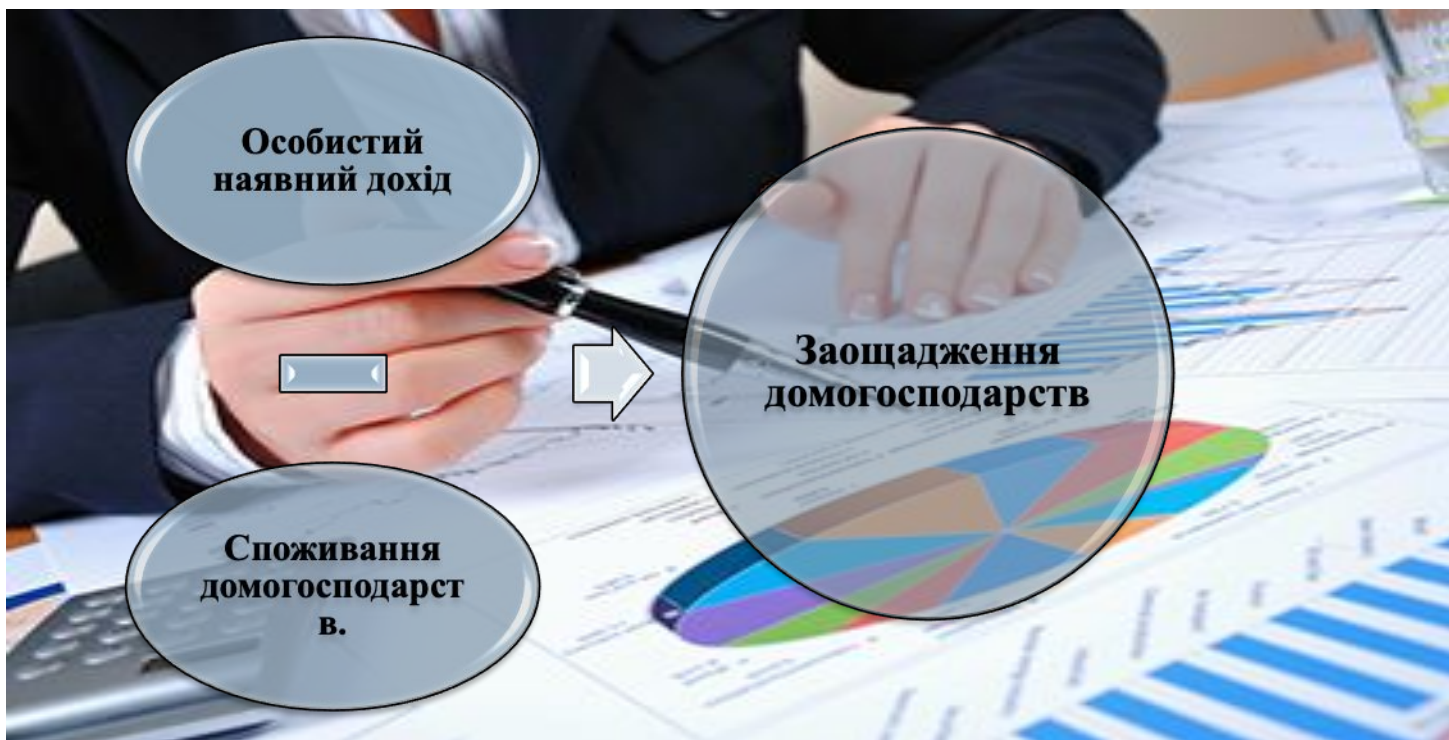

РОЛЬ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ ТА ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ У ПЕРЕМІЩЕННІ ЗАОЩАДЖЕНЬ ВІД ДОМОГОСПОДАРСТВ ДО ПІДПРИЄМСТВ

ПРИВАТНІ ЗАОЩАДЖЕННЯ — це структуризована система, яка складається з двох сегментів: заощадження домашніх господарств і заощадження підприємств.

ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТВ визначаються згідно із загальним правилом — це та частина їхнього наявного доходу, яка залишається після здійснення витрат на споживання

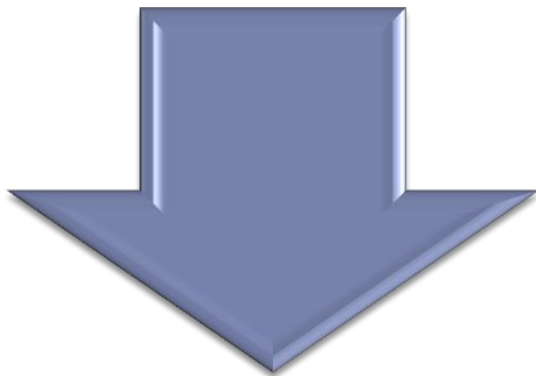
Майже всі інвестиції здійснюють підприємства.

При цьому їхні потреби в інвестиційних коштах, як правило, перевищують їхні заощадження.

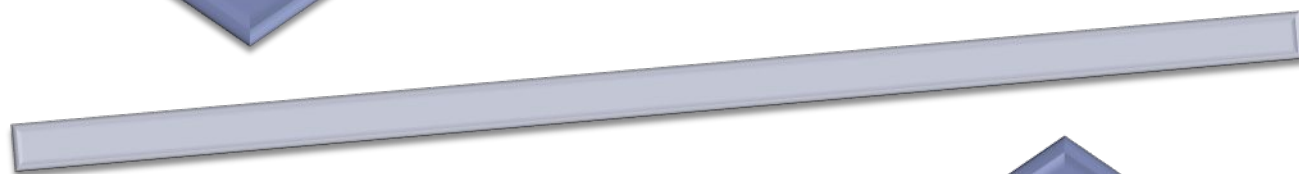
Це зумовлює як можливість, так і доцільність переміщення тимчасово вільних коштів домогосподарств у тимчасове розпорядження підприємств.

Таке переміщення здійснюється за допомогою **ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ**.

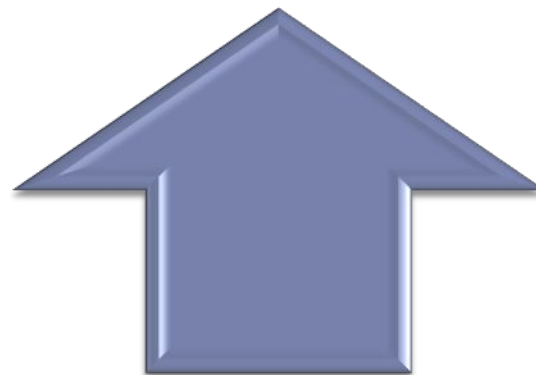
ФІНАНСОВА СИСТЕМА, за допомогою якої здійснюється переміщення заощаджених коштів від домогосподарств до підприємств складається з **ДВОХ ІНСТИТУТІВ**:

ФІНАНСОВІ РИНКИ — це ринки, здебільшого облігацій та акцій.

ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ до яких належать банки, страхові компанії та пенсійні фонди, а також інвестиційні посередники.

ЗАЛУЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ КОШТІВ ЧЕРЕЗ ФІНАНСОВІ РИНКИ — це пряме фінансування інвестицій, яке здійснюється за рахунок емісії цінних паперів.

ГОЛОВНИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ ПРЯМОГО ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

ОБЛІГАЦІЇ

АКЦІЇ

ОБЛІГАЦІЯ — це борговий інструмент, який зобов'язує підприємство-позичальника оплачувати власникові цього боргового інструмента фіксовану суму грошей через регулярні проміжки часу (сплата процентів) до дати її погашення, коли відбувається остання сплата процента

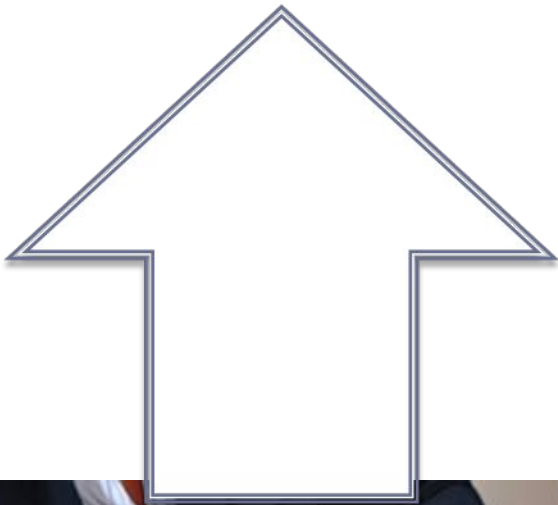
ІНШИЙ СПОСІБ ПРЯМОГО ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ — ЕМІСІЯ АКЦІЙ.

Основним видом акцій є **ЗВИЧАЙНА АКЦІЯ** — вимога акціонера на частку акціонерного капіталу підприємства і на відповідну частку в його прибутках у формі дивідендів.

Наприклад, якщо акціонер володіє однією звичайною акцією підприємства, яке випустило один мільйон таких акцій, то він має право на одну мільйонну частку активів цього підприємства та одну мільйонну частку його прибутку.

Тому у разі збільшення прибутковості підприємства доходи акціонерів (дивіденди) збільшуються.

Основна вада звичайної акції порівняно з облигаціями полягає в тому, що акціонери є останнім позивачем, тобто мають право на отримання дивідендів лише після власників облигацій та привілейованих акцій, емітованих даним підприємством.

На величину інвестиційних коштів, які може залучити підприємство від емісії акцій, великий вплив справляє ціна (курс) акцій. Коли попит на ринку акцій високий, підприємство, продаючи порівняно небагато акцій, може мобілізувати на фінансовому ринку багато коштів.

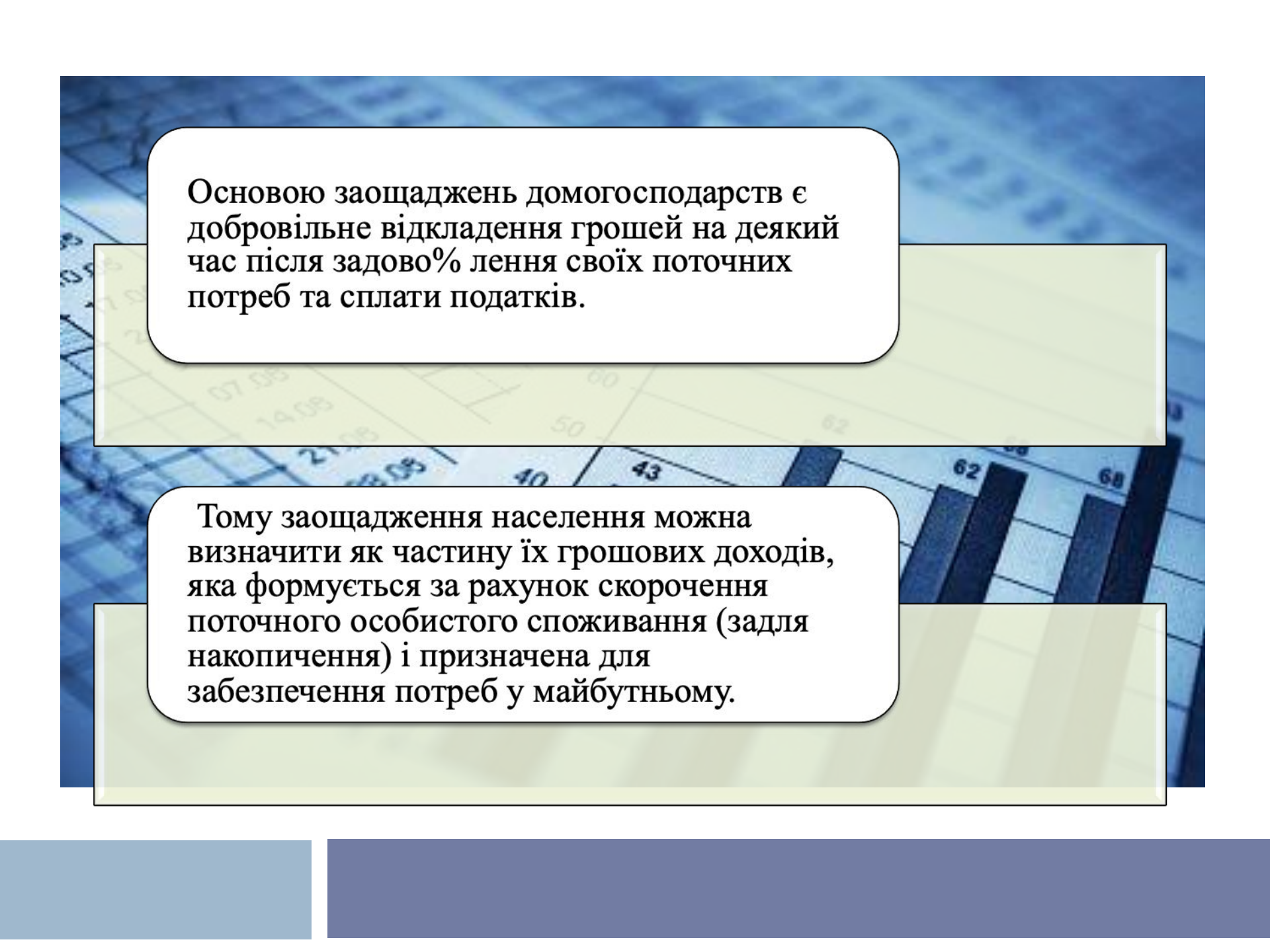
І навпаки, якщо ціни на акції підприємства низькі, воно змушене продати більше акцій для залучення такої самої суми.

Мобілізація підприємствами інвестиційних коштів через фінансових посередників — це непряме фінансування інвестицій.

Роль фінансових посередників полягає в тому, щоб акумулювати в себе заощадження домогосподарств і за рахунок їх надавати кошти підприємствам, які мають дефіцит фінансово-інвестиційних ресурсів.

Банки акумулюють вільні кошти домогосподарств прийняттям їх на депозит, страхові компанії і пенсійні фонди — через отримання коштів на договірній основі, інвестиційні посередники — переважно шляхом продажу цінних паперів.

Основою заощаджень домогосподарств є добровільне відкладення грошей на деякий час після задоволення своїх поточних потреб та сплати податків.

Тому заощадження населення можна визначити як частину їх грошових доходів, яка формується за рахунок скорочення поточного особистого споживання (зادля накопичення) і призначена для забезпечення потреб у майбутньому.

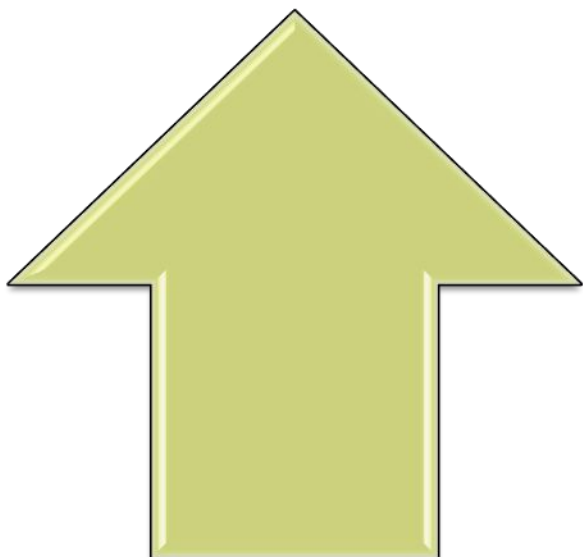
ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ ЗАОЩАДЖЕНЬ НАСЕЛЕННЯ:

політична
стабільність;

процентні ставки
комерційних банків;

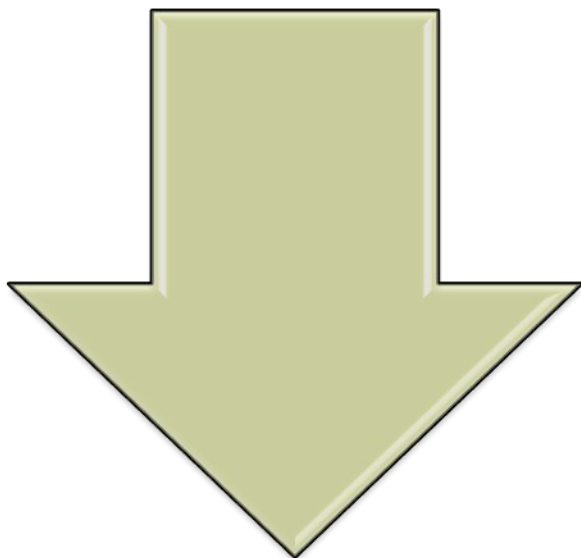
рівень
оподаткування;

розвиток фінансових
ринків та ін.

**В УКРАЇНІ НАЯВНИЙ ЗНАЧНИЙ
НЕРЕАЛІЗОВАНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ.**

В умовах гострого дефіциту інвестиційних ресурсів залучення заощаджень цієї категорії позичальників у національну економіку набуває особливого значення для активізації інноваційного розвитку країни.

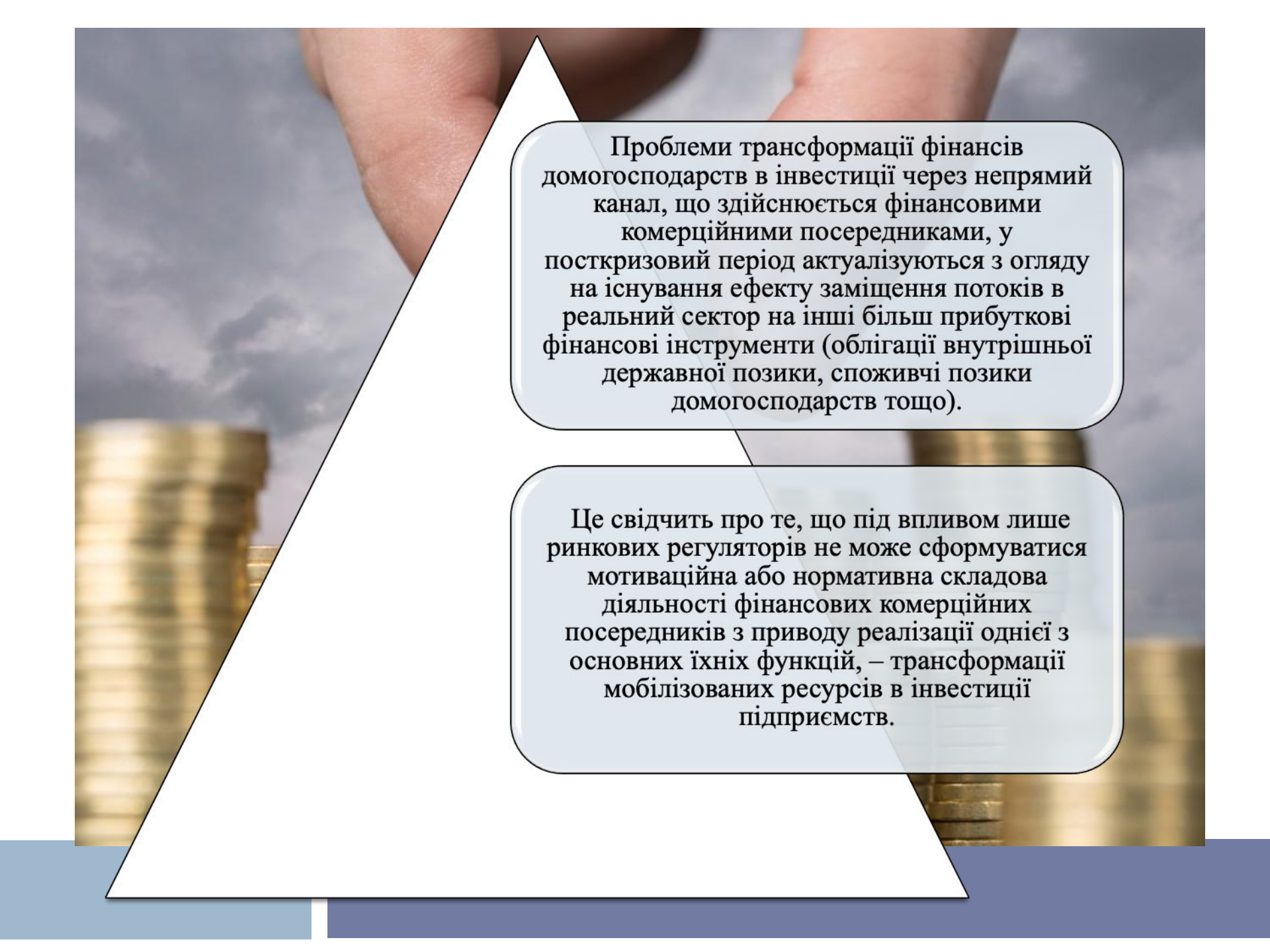

Актуальність цієї проблеми посилюється ще й тим, що зовнішні запозичення на світових фінансових ринках збільшують валовий зовнішній борг країни, посилюють залежність вітчизняного фінансового сектора від змін у кон'юктурі світових фінансових ринків.

При аналізі процесів формування заощаджень в економіці України першочерговим є не розмір заощаджень, а їх відповідність існуючим інструментам фінансового ринку та спонукальна дія щодо появи нових інструментів.

Процес трансформації заощаджень в інвестиції супроводжується рядом проблем, що негативно впливає на формування фінансового потенціалу для інвестицій. Тривала відсутність ефективних механізмів акумуляції дрібних заощаджень громадян; перманентні проблеми різних суб'єктів фінансового ринку (комерційних банків, кредитних спілок і т.д.) сприяють недовірі з боку населення.

Проблеми трансформації фінансів домогосподарств в інвестиції через непрямий канал, що здійснюється фінансовими комерційними посередниками, у посткризовий період актуалізуються з огляду на існування ефекту заміщення потоків в реальний сектор на інші більш прибуткові фінансові інструменти (облігації внутрішньої державної позики, споживчі позики домогосподарств тощо).

Це свідчить про те, що під впливом лише ринкових регуляторів не може сформуватися мотиваційна або нормативна складова діяльності фінансових комерційних посередників з приводу реалізації однієї з основних їхніх функцій, – трансформації мобілізованих ресурсів в інвестиції підприємств.

ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ СИТУАЦІЇ, НА НАШ
ПОГЛЯД, НЕОБХІДНО
СКОНЦЕНТРУВАТИ ДІЯЛЬНІСТЬ
ДЕРЖАВИ НА НАСТУПНИХ
НАПРЯМАХ:

=

— удосконалення нормативного забезпечення шляхом впровадження наскрізного захисту прав індивідуальних інвесторів у фінансові інструменти — починаючи від вибору фінансового інструмента до його продажу, що дасть можливість підвищити зацікавленість цієї групи інвесторів у купівлі інструментів фінансового ринку.

— підвищення конкуренції між фінансовими установами, яке сприятиме зниженню цін на окремі фінансові послуги для індивідуальних інвесторів та зменшенню трансакційних витрат при інвестуванні у фінансові інструменти.

ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ СИТУАЦІЇ, НА НАШ
ПОГЛЯД, НЕОБХІДНО
СКОНЦЕНТРУВАТИ ДІЯЛЬНІСТЬ
ДЕРЖАВИ НА НАСТУПНИХ
НАПРЯМАХ:

— розширення кола та характеристик фінансових інструментів, що можуть бути потенційним об'єктом інвестування для індивідуальних інвесторів.

— позитивна зміна у загальних умовах здійснення інвестиційної діяльності на фінансовому ринку України: по-перше, концентрація торгівлі фінансовими інструментами на організаторах торгівлі та активізація вторинного обігу фінансових інструментів; по-друге, розвиток інфраструктури фінансового ринку, що сприятиме зниженню витрат на проведення операцій; по-реште, забезпечення рівноправного розвитку усіх фінансових інструментів та фінансових послуг.

ПЕРСПЕКТИВАМИ ЗРОСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ Є:

— акумулювання коштів населення у межах систем соціального та пенсійного страхування та їх спрямування на подальше довгострокове кредитування інвестиційної діяльності;

— розширення бази інвестиційних ресурсів, що спрямовуватиметься в інноваційну сферу, через механізм податкової, митної та регулятивної політики;

— посилення інвестиційного спрямування розвитку фондового ринку;

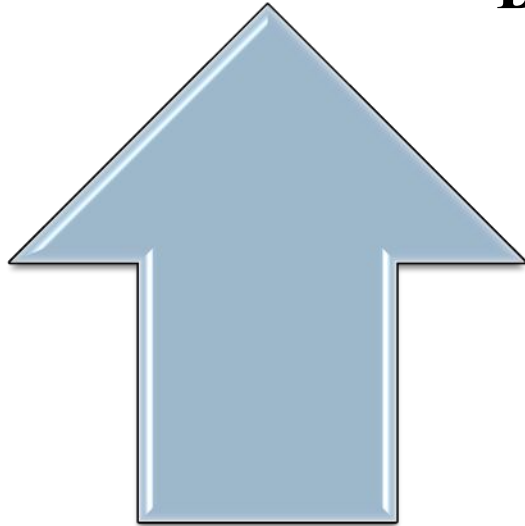
— посилення інвестиційної активності населення та забезпечення гарантованого захисту їхніх заощаджень;

— запровадження механізму акумулювання вільних коштів, зокрема у венчурних фондах;

— реформування системи оподаткування прибутку, для стимулювання інвестиційної активності тощо.

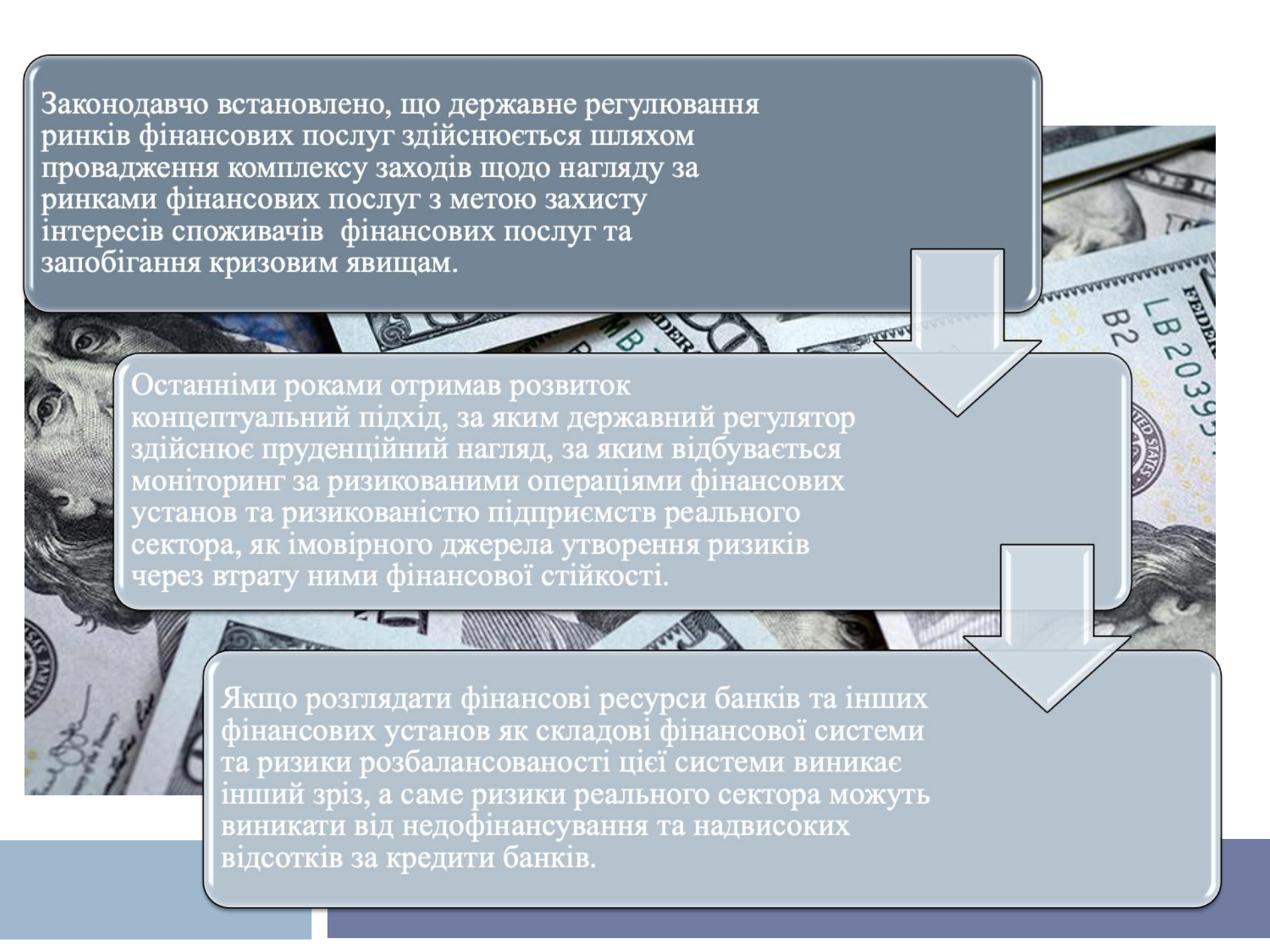
ВИСНОВКИ

Таким чином фінансові посередники у сфері мобілізації фінансів домогосподарств та їхнього інвестування відіграють важливу роль, яка оцінюється за силою впливу та рівнем ризикованості для різних учасників ринку інвестицій.

Відсутність належного державного регулювання у цій сфері не дає можливості дієво забезпечувати та підтримувати процеси трансформації фінансів домогосподарств в інвестиції.

Законодавчо встановлено, що державне регулювання ринків фінансових послуг здійснюється шляхом провадження комплексу заходів щодо нагляду за ринками фінансових послуг з метою захисту інтересів споживачів фінансових послуг та запобігання кризовим явищам.

Останніми роками отримав розвиток концептуальний підхід, за яким державний регулятор здійснює пруденційний нагляд, за яким відбувається моніторинг за ризикованими операціями фінансових установ та ризикованістю підприємств реального сектора, як імовірного джерела утворення ризиків через втрату ними фінансової стійкості.

Якщо розглядати фінансові ресурси банків та інших фінансових установ як складові фінансової системи та ризики розбалансованості цієї системи виникає інший зріз, а саме ризики реального сектора можуть виникати від недофінансування та надвисоких відсотків за кредити банків.

ВИСНОВКИ

Беручи до уваги стан та рівень зношеності основних фондів, повільні темпи нагромадження основних засобів, технологічне відставання, а також недостатність фінансових ресурсів у підприємств для інвестування, можна стверджувати про існування ризиків утворення кризових явищ. До важливих заходів щодо запобігання кризових явищ в економіці існуючий суб'єктний моніторинг може бути доповнений моніторингом рівня фінансового забезпечення реального сектора та загалом розвитку економіки.

Водночас недовіра населення до ринків фінансових послуг, відсутність належного рівня інформації про розвиток фінансових посередників, неефективний державний контроль за їхньою діяльністю, не дає можливості активно використовувати його вільні кошти як інвестиційні ресурси, що спрямовуються на розвиток економіки, запроваджувати ефективний механізм недержавного пенсійного забезпечення та страхування.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

